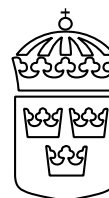

Regeringens proposition 2018/19:46

Extra ändringsbudget för 2019 – Prop. Kapitalhöjning i Europeiska investeringsbanken 2018/19:46

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 7 februari 2019

Stefan Löfven

Magdalena Andersson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner att Sverige medverkar i en kapitalhöjning i Europeiska investeringsbanken (EIB). Kapitalhöjningen innebär att Sveriges grundkapital i EIB ökar med 1 384 204 713 euro till 8 591 781 713 euro, vilket motsvarar en ökning med 14 395 729 015 kronor till 89 354 529 815 kronor. Grundkapitalet består av garantikapital och inbetalt kapital. Förslaget innebär att det svenska garantikapitalet ökar med 1 260 743 965 euro till 7 825 458 665 euro, vilket motsvarar en ökning med 13 111 737 236 kronor till 81 384 770 116 kronor, samt att det svenska inbetalda kapitalet ökar genom en överföring från bankens reserver.

Kapitalhöjningen sker till följd av att Storbritannien lämnar EIB i samband med landets utträde ur EU. Utträdet innebär att landets garantiåtagande mot banken upphör att gälla. Om det brittiska kapitalet inte ersätts riskerar EIB att bryta mot de kapitaltäckningskrav som anges i bankens stadgar. För att undvika det, och i förlängningen att EIB markant tvingas minska utlåningen, behöver de kvarvarande medlemsländerna ersätta det brittiska kapitalet.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Ärendet och dess beredning	4
3	Europeiska investeringsbanken och dess kapital	4
4	Sveriges medverkan i kapitalhöjningen	5
5	Ekonomiska konsekvenser	6
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 februari 2019	8

Regeringens förslag:

1. Riksdagen godkänner att Sverige under 2019 medverkar i en kapitalhöjning i Europeiska investeringsbanken (EIB), vilket för Sveriges del innebär att högst 123 460 748 euro överförs från bankens reserver till bankens inbetalda kapital (avsnitt 4).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ställa ut statliga garantier till EIB som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 7 825 458 665 euro (avsnitt 4).

2 Ärendet och dess beredning

Den 11 december 2018 beslutade Europeiska investeringsbankens (EIB) direktörsstyrelse att rekommendera bankens guvernörsstyrelse att besluta om en kapitalhöjning för att ersätta Storbritanniens andel av bankens grundkapital när Storbritannien lämnar EU den 29 mars 2019.

Det är EIB:s guvernörsstyrelse, som i huvudsak består av EU-ländernas finansministrar, som slutligen godkänner kapitalhöjningen för att ersätta det brittiska grundkapitalet. Beslutet kräver enhällighet.

Regeringen har den 14 juni och 8 november 2018 överlagt en preliminär svensk ståndpunkt i frågan med finansutskottet.

Under beredningen av propositionen har synpunkter inhämtats från Riksgäldskontoret.

Skäl för ändringar i statens budget

Enligt riksdagsordningen får regeringen vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret (9 kap. 6 § första stycket). En sådan proposition lämnas i anslutning till budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen (tilläggsbestämmelse 9.6.1). Förslag om ändringar i budgeten får dock även lämnas vid andra tillfällen om det finns särskilda skäl (9 kap. 6 § andra stycket).

Då frågan om kapitalhöjning beslutades av direktörsstyrelsen först i december 2018 kunde något förslag om detta inte tas in i budgetpropositionen för 2019. Kapitalhöjningen måste vidare genomföras i anslutning till Storbritanniens aviserade utträde ur EU den 29 mars 2019. Mot denna bakgrund anser regeringen att det finns särskilda skäl att lämna förslag om ändringar i statens budget för 2019.

3 Europeiska investeringsbanken och dess kapital

EIB är en fristående institution inom EU som inrättades 1958. Medlemskap i EIB följer automatiskt med ett medlemskap i EU. Sverige blev således medlem i banken i samband med EU-inträdet 1995 (se prop. 1994/95:40). Bankens huvudsyfte är att bidra till att utveckla den inre marknaden. Det sker genom långsiktig finansiering av samhällsekonomiskt lönsamma projekt, exempelvis inom forskning och utveckling, infrastruktur, och till små- och medelstora företag.

EIB:s grundkapital består av inbetalt kapital och garantikapital. Inbetalt kapital uppgår till 8,9 procent av grundkapitalet. Resterande del utgörs av garantikapital. EU:s medlemsländer står gemensamt som garanter för banken.

EIB har en betydande låneportfölj. Vid utgången av 2017 uppgick bankens utestående lån till ca 455 miljarder euro.

Sverige deltog senast i en kapitalhöjning i EIB 2013 (prop. 2012/13:1 utg.omr. 2, bet. 2012/13:FiU2, rskr 2012/13:132). Dessförinnan deltog

4 Sveriges medverkan i kapitalhöjningen

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner att Sverige under 2019 medverkar i en kapitalhöjning i Europeiska investeringsbanken (EIB), vilket för Sveriges del innebär att högst 123 460 748 euro överförs från bankens reserver till dess inbetalda kapital.

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ställa ut statliga garantier till EIB som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 7 825 458 665 euro.

Skälen för regeringens förslag: När Storbritannien lämnar EU, och därmed även EIB, kan landets garantiåtagande mot banken enligt dess stadgar inte längre räknas in i bankens grundkapital. Därtill förväntas banken successivt betala tillbaka Storbritanniens inbetalda kapital i tolv årliga utbetalningar. Som skydd för EIB:s utestående lån vid utträdes-tillfället väntas Storbritannien ställa ut en separat garanti som motsvarar landets nuvarande garantikapital, och som sedan minskar i takt med att de lån som godkänts före utträdet återbetalas. Det åtagandet räknas emellertid inte in i bankens grundkapital och utgör endast ett tillfälligt skydd för banken.

Utän en kapitalhöjning skulle EIB till följd av Storbritanniens utträde tvingas minska utlåningen markant de närmaste åren. I annat fall skulle banken riskera att bryta mot de kapitaltäckningskrav som anges i dess stadgar. En utebliven kapitalhöjning skulle även kunna medföra en nedgradering av EIB:s höga kreditvärdighet, vilket skulle få stora konsekvenser eftersom banken i huvudsak finansierar sin verksamhet genom upplåning på den internationella kreditmarknaden.

Mot denna bakgrund beslutade EIB:s direktörsstyrelse den 11 december 2018 att rekommendera bankens guvernörsstyrelse att godkänna en överföring på 3 495 903 950 euro från bankens reserver till det inbetalda kapitalet och att bankens kvarvarande medlemsländer ökar sitt garantikapital med 35 699 118 050 euro, vilket motsvarar Storbritanniens inbetalda kapital respektive garantikapital. Kapitalet från bankens reserver och det ökade garantiåtagandet föreslås fördelas proportionerligt i förhållande medlemsländernas ägarandelar efter Storbritanniens utträde. Vidare har direktörsstyrelsen rekommenderat att Polen och Rumänien ska få utöka sitt grundkapital med 5 386 000 000 euro respektive 125 452 381 euro, eftersom de har uttryckt en önskan om att få öka sina ägarandelar till följd av att de är underrepresenterade i banken i förhållande till sin relativa ekonomisk storlek. Den asymmetriska kapitalhöjningen finansieras i sin helhet av Polen och Rumänien. Kapitalhöjningen innebär att bankens totala inbetalda kapital och garantikapital väntas öka med 5 511 452 381 euro till 248 795 606 881 euro.

När Storbritannien lämnar EIB blir alla återstående medlemsländers ägarandelar per automatik något högre eftersom Storbritanniens ägarandel om 16,1 procent fördelas mellan de kvarvarande länderna i förhållande till deras ägarandel. Sveriges ägarandel kommer att öka från 2,96 procent till 3,45 procent. Eftersom Polen och Rumänien önskar utöka sitt grundkapital utöver deras andel av det brittiska kapitalet kommer deras ägarandelar att öka mer än vad som föranleds av Storbritanniens utträde. Polen kommer efter kapitalhöjningen att äga 4,57 procent av banken och Rumänien 0,66 procent.

EIB:s direktörsstyrelse har även föreslagit att bankens stadgar ska ändras så att de återspeglar storleken och fördelningen av ägarkapitalet efter kapitalhöjningen. Vidare har direktörsstyrelsen föreslagit att stadgarna ändras så antalet suppleanter i styrelsen ökar. Detta ska möjliggöra för samtliga av bankens medlemsländer att kunna representeras av en egen suppleant. Tyskland, Frankrike och Italien kommer dock även fortsättningsvis få nominera två suppleanter vardera. Dessutom föreslås stadgarna ändras för att utöka användningen av kvalificerad majoritet vid omröstningar i direktörsstyrelsen och i guvernörsstyrelsen. Förslaget innebär att beslut om bankens arbetsordning, verksamhetsplan och medlemmar i bankens direktion framöver kommer att beslutas med kvalificerad majoritet, i stället för enkel majoritet som är fallet i dag.

Beslut om ändringar av bankens stadgar fattas av Europeiska unionens råd. Den svenska ståndpunkten avseende stadgeändringarna har överlagts i finansutskottet, men kommer på sedvanligt sätt även att vara föremål för samråd med EU-nämnden inför rådets beslut.

Regeringen anser att EIB:s verksamhet utgör ett värdefullt bidrag för att utveckla och stärka EU:s inre marknad och för att förbättra förutsättningarna för en stark och hållbar tillväxt i EU. Efterfrågan på lån från EIB är fortsatt hög i många länder inom EU och i dess närområde.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen godkänner att Sverige under 2019 medverkar i kapitalhöjningen i EIB. Det innebär för Sveriges del att högst 123 460 748 euro förs över från bankens tillgängliga reserver till Sveriges inbetalda kapital i banken, vilket den 18 januari 2019, enligt ett prognosticerat årsgenomsnitt, beräknades motsvara 1 283 991 779 kronor. Efter kapitalhöjningen kommer Sveriges totala inbetalda kapital att uppgå till högst 766 323 048 euro, motsvarande 7 969 759 699 kronor. Regeringen bör vidare bemyndigas att under 2019 ställa ut statliga garantier till EIB som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 7 825 458 665 euro, motsvarande 81 384 770 116 kronor. Det innebär en ökning av Sveriges garantiåtagande med högst 1 260 743 965 euro, motsvarande 13 111 737 236 kronor.

5 Ekonomiska konsekvenser

Eftersom höjningen av det inbetalda kapitalet sker genom en överföring från EIB:s reserver innebär den inga direkta betalningsförpliktelser för

Sverige gentemot banken. Kapitalhöjningen medför dock en indirekt kostnad, eftersom medel ur bankens reserver hade kunnat användas som en buffert för framtida kreditförluster i banken.

Garantikapitalet är det belopp som Sverige och andra medlemsländer förbinder sig att tillhandahålla banken vid behov. Det betalas endast ut till banken om garantierna skulle infrias, exempelvis om bankens förluster skulle vara så stora att bankens egna reserver inte räcker till för att täcka förlusterna. Om garantierna infrias skulle det påverka statsbudgetens saldo, statsskulden och det finansiella sparandet negativt. EIB:s status som prioriterad fordringsägare och dess konservativa kreditgivning utgör dock goda förutsättningar för att garantiåtagandet inte ska behöva infrias. Sedan Sverige blev delägare i banken har garantikapitalet aldrig tagits i anspråk. Riksgäldskontoret har även bedömt att risken för att statens garantier, inklusive de till EIB, ska leda till stora förluster för Sverige är låg och inga avsättningar görs därför för det utställda garantikapitalet. Därmed påverkar höjningen av garantikapitalet varken statsbudgetens saldo, statsskulden eller det finansiella sparandet.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 februari 2019

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Y Johansson, Baylan, Hallengren, Hultqvist, Andersson, Bolund, Strandhäll, Shekarabi, Ygeman, Eriksson, Ekström, Eneroth, Dahlgren, Nilsson, Ernkrans, Lindhagen

Föredragande: statsrådet Andersson

Regeringen beslutar proposition 2018/19:46 Extra ändringsbudget för 2019 – Kapitalhöjning i Europeiska investeringsbanken